

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

853. An, & qualiter exigatur titulus ad effectum hujus regulæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

factas irritas & inanes censei debere, decrevit; antiquas lites super illis motas penitus extinguendo &c.

2. Observandum hic imprimis in genere, quod ait C. de Luca de benef. in sum. n. 236. quod etsi frequentior sit hujus regulæ quam prioris de annali in foro usus; vulgus tamen majorem longè ei tribuat operationem, quam in effectu habet, cum ob restrictiones & declarationes nimium rari sint casus, in quibus operativa manet; hinc

Questio 849. Quenam sit potissima vis hujus regulæ, seu triennalis possessionis?

Respondeo, est impedire absolute & simpliciter, ne ullis molestiis impeti valeat possessor ratione beneficii possessi. Caltrop. de benef. d. 2. p. 33. n. 8. Lott. l. 2. q. 53. n. 7. cum communi, adeò, ut contra impetramentum opposita exceptio hujus regulæ & justificata judex aliud pronunciare non habeat, quam regulam ob stare, & si quid declarat contra possessorem, illud totum sit nullum. Lott. loc. cit. citans Sarn. ad hanc reg. q. 58. Et in hoc posita est potissima differentia hujus regulæ à priori de annali, dum hæc non ita tuetur possessorem, ut nolit eum molestari, sed solum impetranti & molestare cupienti præscribit modum & tempus agendi. Lott. loc. cit. n. 3.

Questio 850. An dicta vis restringenda ad molestias super possessione, & non extendenda quoque ad arcendas molestias super proprietate movendas: sive num hæc regula solum obstat in possessorio, & non etiam in petitorio?

Respondeo, vi illius arceri utriusque generis molestias, & obtineri tam in petitorio, quam in possessorio. Tond. in qq. benef. p. 1. c. 85. n. 48. citans Callad. decis. 5. n. 5. de restit. spol. & Rebuff. de pacif. poss. n. 25. Lott. cit. q. 53. n. 8. & 11. citans eundem Rebuff. in pr. p. 3. signat super clausul. derogatoris, (ubi etiam, quod contra possessorem triennalem excitari nequeat lis, neq; in possessorio, neq; in petitorio) contra Chok. ad hanc regulam. n. 73. & Felin. in c. sicur. de sentent. & rejudicat. n. 31. cujus hæc in parte doctrinam sustineri non posse in terminis, in quibus is loquitur, nimirum ubi Ordinarius ipse in titulo inquirat, juxta dicta à nobis supra ait Lott. cit. n. 8. Quin & supposita triennali, intentari nequit, sed cessat actio popularis, ut quis removeatur ab occupatione bonorum Ecclesiæ. Lott. n. 9.

Questio 851. Qualiter vi hujus regulæ extinguantur lites antiquæ?

Respondeo, illico & ut completum triennium, intra quod possessor non fuit de facto molestus, siquæ lis ante initium illius triennii contra eum, aut ejus prædecessorem mota fuit (per aliquem tamen tertium, ut Lott.) ea lis antiqua mox extinguatur penitus in ordine ad hunc effectum, nimirum ut eà non obstante, triennalis hæc possessio dicatur pacifica, cujus contrarium est in regula de annali, ubi, si antequam initietur annalis possessio, lis mota fuit possidenti beneficio, & non finita, nullatenus sit aut dicatur possessio illa annalis pacifica, etiam si intra annum in dicta lite nihil sit actum. Lott. cit. q. 53. n. 12. dicens hunc esse verum sensum verborum illorum: *antiquas lites penitus extinguentes*: & pro hoc citans Rotam in Segob. Paroch.

12. Janii. 1438. alias interpretationes dictorum verborum, super quibus plures multimodis fatigante ingenia sua, quæque tantam præ se ferre obscuritatem, ait Chok. hic. n. 84. ut aliquo natatore opus habeat, vide apud Glossat. Alph. per plures numeros à. num. 23. apud eundem Chok. item Gomez. hic q. 6.

Questio 852. Quid requiratur, ut possessio illa triennalis dicatur pacifica in ordine ad effectum hujus regulæ?

1. **R**espondeo, exigitur, ut totum triennium decursum in pacifica possessione, non attentato effectu cujusvis litis ante illius triennii initium mota per tertium aliquem contra possessorem, utpote quæ penitus extrinseca remanet, quantum ad exceptionem triennalis obtentam contra impetramentum. Lott. cit. q. 53. n. 19.

2. Interrumpitur autem iisdem modis, quibus interrumpi annalem, dictum est. Lott. ibid. n. 20. Quibus tamen addit modum alium interruptionis n. 21. si nimirum ipse possessor triennalis, etiam post triennium exactum, contra aliquem litem moverit, constituendo se actorem per commissionem causæ super beneficio; secus si se constituerit reum voluntarium; adeoque non super beneficio, sed super jactationibus alterius causam obtinuit committi. citat pro hoc Card. Paris. conf. 87. n. 2. l. 4. Quod si etiam turbatio seu contradictio extrajudicialis non fuerit continuata. hoc est, cepta, dein intermissa per triennium, non excluditur exceptio triennalis possessionis; quia ea non reditur non pacifica. Tond. loc. cit. n. 65. citans Burat. decis. 622. n. 8. Vide de hoc Alph. Soto apud Chok. hic. n. 25. In quo iterum differre videtur hæc regula à precedente juxta dicta ibidem.

3. Notandum etiam, quod tradit Tond. ibid. n. 68 & 69. turbationem per tertium illatam, & litem cum tertio agitam non impedire cursum triennii quò ad alios, qui non sunt in lite, & si litiger quis adversus unum post triennium (vel etiam litigavit intra triennium) & adversus alios non, dicitur adhuc pacificus possessor quoad alios citat pro hoc Sanch. in conf. mor. l. 2. c. 1. dub. 27. securum in hoc Rebuff. de pacif. poss. n. 200. & Gl. ad pragmat. sanct. cit. de pacif. poss. v. terminorum, qui asserunt, interruptionem triennii nocere tantum quoad personam interruptentem, & tertium se ex ea juvare non posse.

4. Porro ad hujus triennii computationem nequaquam deservire potest possessio antecessoris, ut dictum ad regulam de annali, quia nullibi in jure cautum est, ut in materia beneficii, quemadmodum in profana v. g. in usucapione rerum civilium, possessio antecessoris adjudicetur successori illique prodest, ac si ab ipso haberetur; juxta l. Pomponius. ff. de acquirend. poss. Caltrop. cit. p. 33. n. 8.

Questio 853. An, & qualiter titulus exigatur, ut suffragetur possessori triennali hæc regula?

1. **R**espondeo primò, exigitur titulus aliquis; nam in eo etiam differt hæc regula à regula de annali, quod hæc pro subiecto habeat nudum factum possessionis pacificæ, ut Lott. cit. q. 53. n. 12. adeoque sufficiat sola beneficii corporalis detentio; ad obrendendam tamen regulam de triennali, ejuisque beneficio fruendum requiritur verisimilis titulus

titulus aliquis, ut indicant verba illa regula: ex *Apostolica aut ordinaria collatione possederint &c.* Castrop. *loc. cit.* citans Azor. p. 2. l. 7. c. 34. n. 5.

2. Respondeo secundò: non exigitur ullius veri tituli probatio. Chok. *hic*, n. 89, sed sufficit hunc titulum esse verisimilem seu coloratum, seu sufficit possessio colorata ex titulo colorato. Tond. in *qq. benef.* p. 1. c. 85. n. 41. & 37. Castrop. *loc. cit.* Lott. *cit.* q. 53. n. 13. & 14. ubi etiam, quòd sicut regula de *annali* pacificam possessionem componit ex duobus, nimirum ex naturali & rudi detentione, & ex capacitate personæ, quam ea habet ad detinendum (supposita enim incapacitate etiam talis detentionis, eò quòd v. g. tali personæ etiam ipsa detentio sit prohibita locum non habet regula, ut Sarnens. *ad reg. de annali. quest.* 3. & 51. *limit.* 1.) ita regula de *triennali* componat pacificam possessionem ex naturali detentione & titulo possidendi, saltem colorato. Sufficit itaque allegare possessionem cum titulo colorato absque exhibitione tituli alterius; quia colorata possessio (qualiter possessio coloratur, ut dictum, ex titulo colorato) sufficit ad obtinendum in possessorio. Tond. n. 41. qui etiam n. 43. ait, in eo casu, nempe possessionis triennalis pacificæ cum titulo colorato, posse allegari dispensationem, & alium quemcunque titulum meliorem de mundo, pro quo citat Mantican *decis.* 150. n. 10. (quòd tamen ipsum limitat *num.* 44. quòd non ita simpliciter sit intelligendum; sed solum locum habeat in casu, in quo Papa solet facile dispensare; secus est, in quo diffilis est dispensatio; quòd probare est difficile. Tond. *nu.* 45. Majorem autem tituli colorem requiri in materia triennali, quam in actione spoliæ, ait Tond. *loc. cit.* *num.* 73. Porro titulus coloratus in hac materia, seu ad effectum hujus regulæ est & dicitur, qui habetur seu concessus est ab eo, qui potest tale beneficium conferre, vel eligere, vel confirmare, licet hic & nunc, seu ex accidenti fuerit impeditus. Tond. *loc. cit.* *num.* 72. citans Riccium *collectan.* 2804. Chok. *hic*, *num.* 85. Gomef. *hic*, q. 27. & 28. dicentem hanc esse conclusionem certam. Item talis titulus coloratus dicitur omnis ille, qui non est infectus per hanc regulam, sive qui non excluditur per hanc regulam; ideòque ad effectum hujus regulæ titulus non decoloratur nisi ex duobus casibus in regula expressis, nimirum simoniaci ingressus, & reservationis clausæ in corpore juris; sive illi soli habent titulum decoloratum, qui titulum simoniacæ, vel de beneficio taliter reservato obtinuerunt. Lott. *loc. cit.* n. 15. Chok. *cit.* n. 85. Unde licet plures dentur tituli non colorati quòd effectus juris communis (ut videre est apud Chok. n. 86.) hi tamen tales non sunt quòd effectum hujus regulæ, seu non impediunt beneficium hujus regulæ. Chok. *cit.* n. 86.

3. Respondeo tertio: ubi tamen constat de invaliditate tituli, non juvabitur possessor triennalis beneficio hujus regulæ. Chok. n. 89. ubi enim manifestè probari potest de fundamento invalido, hujusmodi titulus non dat colorem, ut Boer. *decis.* 24. n. 6. apud Chok. *l. cit.* Et quia talis titulus dicitur emanare de facto, & non de jure, ut apud eundem Felin. in *c. in nostra. de rescriptis.* Illud tamen notandum, quòd ait Tond. *l. cit.* n. 41. ex *codice Fabritano l. 1. tit. 2. definit.* 5. n. 3. aliud esse titulum invalidum & nullum, aliud esse vitiosum, etsi produceretur titulus solum invalidus, id non obstare beneficio hujus regulæ; eò quòd remanet præsumptio

B. Leuren, Fori Benef. Tom. 11.

tituli validi, licet constet de titulo invalido, non tamen vitioso. Atque hac quia perpetuum est in beneficialibus, quòd nequeat dari vitiosus ingressus.

4. Denique hic observandum, quòd, si negatur, possessorem habere titulum coloratum, id per actorem probandum esse, & non probandum per possessorem, titulum esse coloratum. Chok. *cit.* *nu.* 89. ex Gomef. *hic*, q. 45. dicens esse communem DD.

5. De ceterò titulus coloratus dupliciter deduci potest, nimirum verè, ostendendo nempe literas provisionis; & præsumptivè de cursu temporis. Lott. *cit.* q. 53. n. 31. ut ex Sarnensi *hic*, q. 24. n. 7. & Rota in *Rhegiensi jurispr.* 21. Maji 1625. quòd hoc tempus in hac re minus esse non possit, quàm decennium ultra tres annos, quos exigit regula.

6. Monendum hic iterum, quòd convenienter ad dicta de *annali* & *triennali* supra ipse titulum non dicit, ait Chok. *ad hanc regulam*, *num.* 89. ex Covar. *tom. 1. relect. in c. possessor.* p. 2. §. 10. n. 10. de *regulis juris* in 6. & sic in animæ judicio, hoc est, in conscientia tutum non esse, sed teneri beneficium dimittere, qui scit sibi canonicum titulum ad obtinendum beneficium deficere.

Questio 854. Qualiter ex possessione triennali præsumatur titulus, & dispensatio facta, & facta publicatio resignationis?

1. Respondeo ad primum: titulus beneficii non tantum præsumitur ex diuturni temporis lapsu, ut est 10. annorum. Gl. in *c. dilectio* *nu.* 16. q. 3. v. *offerre.* & Archid. *ibid.* *num.* 2. apud Paris. *de resign.* l. 10. q. 4. *num.* 20. sed & in beneficialibus ad præsumendum titulum sufficit spatium 3. annorum stante hac regulà de triennali. Paris. *ibid.* n. 23. citans Ferrer. *consil.* 18. n. 1. & *conf.* 362. n. 9. l. 2. Pontan. *de spol. concl.* 137. n. 20. Dátque hanc rationem; quia cum Episcopi visitent Ecclesias, & inquirent super titulis beneficiorum suæ diocesis; non est præsumendum, quòd tanto tempore tolerassent intrusum: citans pro hoc Ferrer. *dicto consil.* 362. n. 6. Innoc. in *c. illud. de præsumpt.* Decium *consil.* 121. n. 3. Quòd si tamen expressè producat & ostendatur titulus nullus, & invalidus (ut quia probatur de intrusione vel vitioso ingressu, ut Abb. in *c. illud.* n. 7. Gemin. in *c. Ordinarii.* n. 7. de *off. Ordinarii.* in 6.) præsumptio hujusmodi nihil operatur. Paris. *loc. cit.* n. 27. citans Bellam. *conf.* 10. n. 10. & 29. ac dicens esse communem: non secus ac titulus, qui in profanis præsumitur ex spatio 10. annorum, cum constat de contrario, nihil operatur. Paris. *num.* 28. Quòd si etiam Episcopus ex officio inquirat, tenetur possessor ostendere & probare suum titulum, maxime curatus, juxta dicta superius; Quin &, si constaret Episcopum non visitasse, possessor cogitur exhibere titulum Ordinario, etiam post triennalem possessionem. Lott. *l. 2. q. 46. n. 45.* ex Bellam. Porro an, & qualiter teneatur resignatarius docere de titulo sui prædecessoris seu resignantis, vide eundem Paris. q. 4. *sub per totam.* sed de hoc nos alibi.

2. Respondeo ad secundum, ex possessione triennali præsumitur facta dispensatio; dum enim hæc regula defendit execrabilem, & non promotos ad sacros Ordines, ut paulò post dicitur, præsumit dispensatum cum illis desuper. Paris. *de resign.* l. 11. q. 14. n. 28. similia habet Chok. n. 89.

3. Respondeo ad tertium ex possessione triennali absque dubio præsumitur facta publicatio per

113 resigna-